

Schriftlicht

Een vrucht om te proeven

C. van den Berg

De vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.

(Galaten 5:22)

Bij de vrucht van de Geest proef je Christus!

‘Snoep verstandig, eet een appel.’ Die reclame ben je vast nog niet vergeten, denk ik. Het zegt wat over het eten van fruit. Of het nu een appel is of een andere vrucht, fruit eten is gezond. Voor elke smaak is er wel wat. Van tintelend fris tot lekker zoet. Vruchten heb je in vele soorten. In ieder geval snoep je verstandig met fruit. Daar zitten vitamines in. In Galaten 5:22 gaat het ook over een vrucht. Een heel bijzondere vrucht. Hij komt ook van een heel bijzondere vruchtboom. Het is de mooiste en heerlijkste vrucht op de hele wereld: de vrucht van de Geest. We zullen deze vrucht eens van dichterbij te bekijken.

Van gaven naar vrucht

De laatste jaren ging het vaak en veel over *gaven* van de Geest. Met name over de gaven die bijzonder opvallen. Denk aan de gave om in tongen te spreken, de gave om te genezen en de gave van de profetie. Het ging wat minder over gaven die minder opvallen. Denk aan het onderwijzen, het terechtwijzen en het dienen. Maar al die gaven zijn wat anders dan de *vrucht* van de Geest. Gaven verschillen per persoon. De een heeft deze gave, en de ander die. De een biedt een luisterend oor en de ander een helpende hand. Weer een ander komt met een goed woord op z'n tijd. Heel verschillend allemaal. Dat is met de vrucht van de Geest anders. Je leest in de Bijbel over een en dezelfde vrucht voor allen. Zij groeit bij iedereen in wie de Geest woont en werkt. Bij iedereen die gelooft, zie je één en dezelfde vrucht.

Als je de vrucht naast de gaven legt, merk je dat de vrucht er duidelijk boven uitsteekt. De vrucht is mooier dan elke gave. Zo lees je het bij Paulus in zijn eerste brief aan de kerk in Korinte. Daar kom je wel een paar hoofdstukken over gaven tegen (12 t/m 14). En midden in die hoofdstukken over gaven zegt Paulus dit: *‘Richt u op de hoogste gaven. Maar eerst wijs ik u een weg die nog voortreffelijker is’* (1 Kor. 12:31). En dan schrijft hij het bekende hoofdstuk over de liefde. Dat is de weg die nog veel verder omhoog voert.

En wat is het eerste dat genoemd wordt bij de vrucht? Liefde! Liefde is belangrijker dan welke gave ook. Dat merk je als Paulus over de liefde schrijft. Je kunt de hoogste gave hebben, maar als je de liefde niet hebt, stelt het niets voor. Al spreek je de taal van de engelen, het klinkt hol en leeg als je niet liefhebt (1 Kor. 13:1v). De vrucht is meer dan elke gave. Dan is het goed om vooral die vrucht te bekijken en te bewonderen.

Juist het woord *vrucht* en niet het woord *werk*

Ik kijk eerst naar het woord *vrucht*. Best een leerzaam woord. Misschien heb je in je tuin een of andere vruchtboom staan: een appelboom, een perenboom of een pruimenboom. Dan hoop je dat er deze zomer weer heerlijke vruchten aan groeien. Maar wat kun je zelf eigenlijk doen

aan de groei van vruchten? Goed, je kunt de boom bemesten. En je kunt de boom ook snoeien. Je kunt hem water geven als de regen uitblijft. Je kunt allerlei dingen doen die ook best nodig zijn. Maar de vruchten doen groeien, dat kun je niet! Het begin niet, en het vervolg niet. Als vruchten gaan groeien, kun je ze nog bespuiten tegen ongedierte. Je kunt ze beschermen, zodat ze mooi en gaaf blijven. Maar dat is alleen werk aan de buitenkant. De vruchten van binnenuit doen groeien, kun je niet. De groei zelf heb je niet in de hand. Die komt voor honderd procent van God, en wel van de Geest (Ps. 104:30).

Het woord vrucht geeft mij een heerlijk en bevrijdend gevoel. Je hoeft het niet zelf te maken. Je moet niet iets gaan presteren. Het hart van ons christelijk geloof is: God doet het! God doet alles! Dat zie je als je kijkt naar het werk van Christus. Hij deed alles voor ons; en Hij deed alles zelfs buiten ons. Maar je ziet het ook als je kijkt naar het werk van de Geest. Ook Hij doet alles voor ons. En dan niet buiten ons, maar in ons. Denk aan wat de Geest doet in je hart en in je hoofd, met je wil en je gevoel, door al die functies te vernieuwen en te veranderen.

Ik weet dat je in de Bijbel ook andere woorden tegenkomt dan ‘vrucht’. Je leest ook over *goede werken of daden* (Ef. 2:10). Maar ‘werk’ is een heel ander woord. Dat woord zet je aan het werk. Je moet in de benen komen en je handen uit de mouwen steken. Die kant is er ook: werken, meewerken met God.

In de oude vertaling kun je zien hoe die twee woorden allebei voorkomen in Galaten 5. In vers 19 gaat het over de oude mens. Je leest over *werken van het vlees*. En dan volgt er een lijst van lelijke zonden: *ontucht, zedeloosheid en losbandigheid ... vijandschap, tweespalt, jaloezie ...* enz. Dat zijn werken van onszelf, waarmee we nog steeds te kampen hebben. En tegenover die *werken van het vlees* staat de *vrucht van de Geest*! En voor die vrucht zorgt God. De Geest doet hem groeien.

De gezindheid van Christus groeit in je

Hoe groeit die vrucht? Johannes 15 vertelt over een vruchtboom; namelijk de wijnstok met de ranken en de druiventrossen. Die wijnstok is Christus. De vrucht groeit aan ranken die vastzitten aan Hem. De Geest neemt het uit Christus en brengt dat in ons. Hij doet vrucht groeien door je te verbinden met Christus en je vertrouwen te geven in Hem. Je gaat in Hem geloven, in wie Hij is en wat Hij doet en hoe Hij het doet. Je gelooft er zo in dat Christus in jou gaat leven. Denk aan het sap dat vanuit de wijnstok doorstroomt in de ranken. En dat komt dan tot uiting: er begint een vrucht te groeien.

Welke vrucht? Over die vrucht lees je negen woorden: *liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing*. Wat opvalt, is dat het allemaal woorden zijn die iets zeggen over je innerlijk. Je leest geen concrete dingen die je moet doen, en daden die je moet laten zien. Het zijn woorden die gaan over een nieuwe gezindheid.

De gezindheid van de Here Jezus gaat groeien in je. De eerste drie woorden zijn: liefde, vreugde en vrede. Al lezend in Johannes 15 kom je ze een voor een tegen.

- Wat *liefde* betreft (Joh. 15:9): ‘*Ik heb jullie liefgehad, zoals de Vader mij heeft liefgehad. Blijf in mijn liefde,*’ zei Jezus. Liefde komt van Hem en van Vader. Want God is liefde.
- Wat *vreugde* betreft (Joh. 15:11): ‘*dit zeg ik tegen jullie om je mijn vreugde te geven, dan zal je vreugde volkomen zijn.*’ Vreugde komt van Christus en van Vader. Want God is een God van vreugde.

- Wat *vrede* betreft (Joh. 14:27): *‘mijn vrede geef ik jullie.’* Vrede komt van Christus en van God. Hij is de God van de vrede.

Bij elk woord kom je bij Christus uit. En zo bij God. En dat geldt ook bij de woorden die de vrucht van de Geest nog meer kenmerken.

- *Geduld*. ‘Lankmoedigheid’ in de oude vertaling. Zo is God. Zo maakte Hij Zich bekend aan Mozes: *‘barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van goedertierenheid.’* God is een Vader met een groot geduld.
- *Vriendelijkheid*. In 2 Korintiërs 10:1 staat: *‘Ik doe een beroep op u bij de zachtmoedigheid en de vriendelijkheid van Christus!’* Zo is Christus en zo is God. Daarom zingen we van Gods vriendelijk aangezicht.

Bij elk woord is duidelijk van welke boom de vrucht komt. De vrucht van de Geest groeit alleen aan de boom Christus. Aan de vrucht herken je de boom. Zo zei Jezus zelf het in de bergrede (Mat. 7:15v).

Hier kom je in het hart van het werk van de Geest. Hij leert je geloven in Christus en doet je leven van Hem. Hij vernieuwt je naar zijn beeld. Zo wordt het na Pinksteren wereldwijd. Over de hele wereld komen mensen die gaan lijken op Hem. Overal wordt zijn beeld zichtbaar. Naar God toe. Hij ziet wereldwijd zijn beeld weer terug in mensen! Een feest voor God. Eindelijk ziet Hij terug wat door onze schuld verloren ging. En dat is te danken aan Christus en de Geest van Christus. Ook naar mensen toe wordt het beeld van Christus zichtbaar. Ze proeven liefde, vreugde, vrede. Ze proeven de heerlijke vrucht van de Geest. Ze genieten Christus, als ze goed proeven.

Liefde voorop

Negen woorden die vertellen hoe de vrucht van de Geest is. Daarbij gaat *liefde* voorop. Ik denk niet zonder reden. Liefde is de bron voor alles wat er volgt. Waar liefde woont, is vreugde. Als twee jonge mensen die veel van elkaar houden, elkaar ontmoeten, zie je gelukkige en blije gezichten. Waar liefde woont, is ook vrede. Daar groeien harmonie en overeenstemming. Liefde is de bron van alles. Het is niet voor niets dat je alles kunt samenvatten in liefde: God liefhebben en je naaste liefhebben. Daaruit bloeit alles op.

Maar dan wel liefde zoals God die heeft laten zien in zijn Zoon Jezus. Het probleem is dat het woord ‘liefde’ voor van alles en nog wat gebruikt wordt. Liefdesliederen te over. *Lovesongs* in vele muziekgenres. Maar waar brengen die liederen je? Niet bij het kruis op Golgota, bij de man die zijn leven gaf voor de zijnen en bad voor zijn beulen.

Liefde neemt je mee naar een weg die je ver omhoog voert, zegt Paulus vlak voor 1 Korintiërs 13.

En dan schrijft hij over liefde die niet zelfzuchtig is, maar de ander zoekt. Liefde geeft zich met volle inzet voor de ander. Liefde laat de ander niet vallen. Als in een huwelijk de een de ander in de steek laat, ontbreekt het aan liefde. Als in een gemeente de een de ander loslaat en het ergens anders zoekt, ontbreekt het aan liefde.

Over wrange vruchten schrijft Paulus ook! Ik denk aan woorden als haat en nijd, gekonkel, geruzie, rivaliteit en afgunst, zelfzucht. Allemaal woorden uit Galaten 5, als het gaat over de oude mens, onze oude mens. En tegen die wrange vruchten loop je nog steeds aan.

Maar als door een wonder groeit er een kostelijke vrucht. Daar zorgt God zelf voor, de hemelse Landman en Wijnbouwer. Daarvoor verzet Hij veel werk door zijn Geest. Hij snoeit

en snoeit. Dat is goed voor de vrucht. Hij snoeit opdat de vrucht meer wordt (Joh. 15:2). Vader houdt van veel vrucht en van een rijke oogst. De grootheid van mijn Vader wordt zichtbaar, zei Jezus, wanneer jullie *veel* vrucht dragen.

Luisteren naar en bidden om de Geest

Wat kun je ervoor doen dat je veel vrucht draagt? Hierboven vroeg ik aandacht voor het woord 'vrucht'. Dat een vrucht groeit, is niet ons werk maar dat van de Geest. Dan komt het op één ding aan: de Geest in je laten werken! Dat is een zin uit de Catechismus. En die zin is precies in de roos. Je moet naar zijn Geest toe en Hem opzoeken in zijn werkplaats. Die zin uit de Catechismus brengt je bij de kerk, het huis van God (zd. 38 HC).

Wat je moet doen, is: indrinken wat Hij zegt. Proeven wie God is, hoe de Here Jezus is. Het is wel wonderlijk werk wat de Geest doet, maar geen toverwerk. Het komt er niet bij toverslag, met een zwaai van het toverstokje. Zo groeit een vrucht niet. Als je elke dag naar een fruitboom kijkt, zie je van de ene op de andere dag geen verschil. Je ziet het wel over een langere tijd gezien. Zo gaat het bij groei. Zo groeit ook de vrucht van de Geest. Luisteren naar wat de Geest tot de gemeenten zegt. En al luisterend oog krijgen voor Christus, zodat Hij je gaat vullen.

En niet alleen luisteren naar, maar ook bidden om de Geest. Om door dezelfde geest als Christus bezielde en bewogen te worden. Die zin uit Zondag 38 blijft niet staan bij de kerkdiensten op zondag, maar gaat verder: *dat ik al de dagen van mijn leven de Here door zijn Geest in mij laat werken*. Dagelijks God zoeken. Daar goed aandacht aan geven en tijd voor inruimen. Dat is nodig om vrucht te dragen voor God.

Het gaat in je leven maar om één ding volgens Johannes 15: vrucht dragen. Veel vrucht. Zonder vrucht is er geen toekomst. Dan snoeit God weg. Maar bij veel vrucht wordt er iets groots zichtbaar. De grootheid van God komt aan het licht.

Je kunt je ook verzetten tegen de Geest. Zo zei Stefanus het in zijn laatste woorden voor hij stierf: *jullie willen niet luisteren en verzetten je steeds weer tegen de heilige Geest. Zoals jullie voorouders ook al deden ...* (Hand. 7:51).

Je hoort waar het verzet in zit: *jullie willen niet luisteren!* Luisteren is moeilijk genoeg. Dat gaat verder dan alleen ter harte nemen wat je te pas komt. Het is je helemaal gewonnen geven aan de hele boodschap.

Want met alles wat de Geest zegt, wil Hij je brengen bij Christus en oog geven voor wat Hij liet horen en zien. Alles van Christus moet je tot je laten doordringen. Dat moet je in de mond nemen en proeven. Dat moet je in je gedachten overwegen. Dat moet je in je hart bewaren. Zo groeit de mooiste vrucht.